

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ELLİDÖRDÜNCÜ SÛRE-İ CELÎLE

eI-KAMER SÛRE-İ CELÎLESİ

Mekkî(; Mekke-i Mükerrerme döneminde inmiş)dir.

55 âyet-i kerîmedir.

O Rahman ve O Rahim olan Allah'ın ismiyle!

1- O (kıyamet) ân(ı cidden) pek yanaşmıştır ve (hicretten beş sene kadar önce müşriklerin mucize talebi üzerine) ay yarılmıştır (da, böylece uzun bir zaman kalarak herkes tarafından rahatça görülmüştür)!

2- Onlar herhangi bir âyet (ve mucize) görecek olsalar, yüz çevirirler de; "(Bu,) süregelen / kuvvetli / geçip gidecek / bir büyüdür!" derler.

İbni Mes'ûd (Radiyallâhu anh)ın rivayetine göre; Mekke müşrikleri ayın yarılma mucizesi karşısında şaşırınca:"Uzaklardan gelenleri bekleyelim! Muhammed bütün insanları da büyüleyecek değil ya!" dediler. Sonra yolculara sorduklarında, onlar da bunu tasdik edince bu âyet-i celîle indi.

3- Onlar (Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)i ve mucizelerini) yalanladılar ve kötü arzularına iyice uydular!

(Bu nedenle kimi: "Ayı büyüledi!", kimi de: "Ay yerinde duruyor, bizim gözlerimizi büyüledi!" dediler.)

Oysa her iş (eninde sonunda bir noktaya varıp orada) yerleşecektir! (İşte o zaman hak ve bâtil belirecektir.)

4- Andolsun ki; elbette (Kur'ân'da) onlara, o (geçmiş milletlerin kıssalarından ve âhiret) haberler(in)den muhakkak öyle (uyarıcı) şeyler gelmiştir ki, onun içerisinde (inkâr ve isyandan) tam bir caydırıcılık vardır!

5- (İşte bu, sağlamlıkta zirveye) ulaşmış bulunan üstün bir hikmettir! Ama (inadına inkâr edenlere karşı) uyarıcılar ne fayda edebilir ki?

6- (Habîbim!) Bu nedenle sen onlardan yüz çevir! O çağırın (İsrafil (Aleyhisselâm))ın, (benzerine rastlanmadık ve) bilinmedik müthiş bir şeye(; o kıyamet günü karşılaşılabilecek zorluklara) çağıracağı günü (bekle)!

7- (Yaşadıkları dehşet nedeniyle) gözleri zelif duruma düşmüş kimseler hâlinde kabirler(in)den (kalabalık ve dağınık bir şekilde) çıkacaklardır.

Sanki onlar (delicesine) yayılmış çekirgelerdir.

8- O çağırıcıya(; onları mahşer sahasında toplanmaya davet eden İsrail (Aleyhisselâm)a) **doğru boyun uzatıp bakanlar ve kovalarcasına süratlice koşanlar halinde!**

(O gün) **kâfirler diyecek ki: "İşte bu, pek çetin bir gündür!"**

9- Onlardan önce Nuh'un kavmi de yalanlamıştı! İşte onlar kulumuzu yalanlamıştı da, üstelik: "(O) bir delidir!" demiştiler ve böylece o(, türlü türlü eziyetlerle tebliğ görevini yerine getirmekten) engellenmişti.

10- Bunun üzerine o, Rabbine dua etti ki: "Ben gerçekten (kavmim tarafından) yenik düşürülmüş biriyim! O halde Sen (benim adıma onlardan) intikam al!"

11- Nihayet Biz göğün kapılarını (bardaktan boşanırcasına) bolca dökülen bir suyla açıverdik!

12- Yeri de gözeler halinde (kırk gün) fışkırttık da, böylece (yerle gök sularının karışımından toplanan) o su, gerçekten (ezelde) takdir edilmiş bulunan bir iş üzere(; o dünyayı suya gark edecek tûfânı gerçekleştirmek için) **buluşuverdi.**

13- Derken Biz onu enli tahtalar ve çivilere sahip bir şey (olan gemi) üzerine yükledik ki;

14- O, Bizim gözetimimizle (suda) akıp gitmekteydi. İnkâr edilmiş olan / kendisine nankörlük edilmiş olan / kişiye yeterli bir mükâfat olarak (bunu yaptık)!

15- Andolsun ki; elbette Biz onu(; o geminin kalıntısını uzun bir süre) **bir âyet olarak muhakkak bırakmışızdır!**

Ama var mı hiç iyice öğüt alan?!

16- İşte (bak,) Benim azabım ve uyarılarım nasıl olmuş? (Elbette ki onların anlatılamayacak derecede müthiş bir keyfiyet üzere gerçekleştiğini göreceksin!)

17- Andolsun ki; elbette Biz Kur'ân'ı (kendisiyle) Öğütlenilsin diye gerçekten çok kolay ettik!

Ama var mı hiç hakkıyla öğüt alan?!

18- Âd (kavmi Hûd (Aleyhisselâm)ı) yalanlamıştı; peki (bak). Benim azabım ve uyarılarım nasıl olmuş?

19- Şüphesiz ki Biz, uğursuzluğu sürekli olan (ve ayın son çarşambasına denk gelen) bir günde üzerlerine pek soğuk / çok gürültülü / bir fırtına gönderdik ki;

20- O (rüzgâr, yerde kazdıkları oyuklara girip birbirine sıkıca tutunan dünyanın en uzun ve en güçlü) insanları(nı) yerlerinden koparıyor(, sonra onları havaya fırlatırken kafalarını bedenlerinden ayırıp, başsız cesetler halinde yere çakıyor)du! Sanki onlar kökünden sökül(üp yere düş)müş hurma kütükleriydi!

21- İşte (bak,) Benim azâbım ve uyarılarım nasıl olmuş?

22- Andolsun ki; elbette Biz Kur'ân'ı (kendisiyle) öğütlenilsin diye gerçekten çok kolay ettik!

Ama var mı hiç iyice öğüt alan?!

23- Semûd (kavmi de Salih (Aleyhisselâm)ı inkâr etmekle,) **tüm uyarıcıları / uyarıldıkları şeyleri / yalanlamış** (sayıl)dı.

24- Bu nedenle demişlerdi ki: "İçimizden (hiçbir etrafı olmayan) **tek** (başına kalmış) **bir insana mı; biz ona mı uyacağız?**

(O bize: "Bana uymazsanız, elbette haktan ayrı düşersiniz ve ateşe düşersiniz!" diyor, ama aslında) **o**(na uyduğumuz) **takdirde şüphesiz ki biz elbette büyük bir dalâlet ve ateşler / delilik / içerisinde oluruz!**

25- Aramızda (bunca liyâkatli insan dururke)n **vahiy onun üzerine mi çarçabuk bırakıldı? Doğrusu o, pek yalancı, çok kibirli ve şımarık biridir!"**

26- (Bunun üzerine Allâh-u Te'âlâ Salih (Aleyhisselâm)ı müjdelemek ve kavmini tehdit etmek üzere şöyle buyurdu:)

"Muhakkak yarın (üzerlerine azap indiği zaman) **bilecekler ki, o çok yalancı ve pek kibirli şımarık kimmiş!**

27- Şüphesiz ki Biz onlara bir imtihan olsun diye o (kayadan çıkarmanı istedikleri) **dişi deveyi göndericileriz! Artık sen onları**(n başına gelecekleri) **gözle**(meye başla) **ve** (eziyetlerine karşı) **iyice sabırlı ol!**

28- Bir de onlara haber ver ki; gerçekten o (kendi kuyularının) **su**(yu, bir gün onlara, bir gün deveye ait olmak üzere) **aralarında bölüştürülmüştür.**

Her bir içim (hissesi, kendi nöbetinde sahipleri tarafından) **hazır bulunulmuştur.** (Dolayısıyla herkes sırasına riâyet etsin, haddini ve hakkını aşmasın!)"

29- Derken onlar (bu nöbete bir süre riâyet ettiler, sonra bıkarak o deveyi kesmeye karar verdiler ve en cesurları olan Kudâr ibni Sâlif adındaki) **arkadaşlarına çağrıda bulundular da, o** (bedbaht kişi, kesim işinin büyük vebaline aldırış etmeyip) **hemen cüretle** (işi) **üstlendi / (kılıcı) ele aldı / ve boğazladı!**

30- İşte (bak,) **Benim azabım ve uyarılarım nasıl olmuş?**

31- Muhakkak Biz onlar üzerine (Cebrâîl (Aleyhisselâm)ın kopardığı) **çok dehşetli büyük bir nâra yolladık da, bu sebeple onlar ağılıcının** (topladığı) **kuru çalı-çırpısı gibi** (darmadağın) **oluverdiler.**

32- Andolsun ki; elbette Biz Kur'ân'ı (kendisiyle) **öğütlenilsin diye gerçekten çok kolay ettik! Ama var mı hiç yeterli derecede öğüt alan?!**

33- Lût kavmi (Lût (Aleyhisselâm)ı inkâr ederek) **bütün uyarıcıları yalanlamıştı.**

34- Şüphesiz Biz onlar üzerine taş fırlatan bir kasırga yollamıştık. Ancak Lût'un (hanımı dışındaki) **ailesi müstesna! Seher vakti onları kurtarmıştık.**

35- Katımızdan büyük bir nimet olarak! İşte sana! Şükretmiş olan kimseyi ancak böylece (eşsiz bir karşılıkla) **mükâfatlandırırız.**

36- Andolsun ki; elbette o (Lût (Aleyhisselâm)) **onları Bizim şiddetli yakalayışımızla gerçekten korkutmuştu, fakat onlar şüpheci bir tavır içerisinde**

uyarıcıları yalanlamışlardı.

37- Yemin olsun ki; elbette onlar, (aslında melek olup, genç ve yakışıklı delikanlılar şeklinde gelen) **misafirlerin**(i çok beğendiklerin)**den dolayı ondan**(, misafirleri kendilerine teslim etmesi) **taleb(in)de bulundular da, muhakkak Biz onların gözlerini**(n çukurlarını alınları gibi dümdüz yaparak) **silme kör ettik.**

(O zaman melekler vasıtasıyla onlara:) **"İşte azabımı ve uyarılarımı**(n feci akıbetini) **tadın!"** (buyurduk.)

38- Andolsun ki; elbette (üzerlerine) **yerleşici** (olup, onları cehenneme teslim edinceye kadar kendilerinden hiç ayrılmayacak) **büyük bir azap, gündüzün evvelinde sabah sabah gerçekten onları bastırmıştır.**

39- İşte azabımı ve uyarılarımı(n feci akıbetini) **tadın!**

40- Yemin olsun ki; elbette Biz Kur'ân'ı (kendisiyle) **öğütlenilsin diye gerçekten çok kolay ettik!**

Ama var mı hiç lâıyıkıyla öğüt alan?!

41- Andolsun; elbette Firavun hânedânına gerçekten uyarılar gelmişti.

42- Onlar Bizim (Mûsâ (Aleyhisselâm) vasıtasıyla kendilerine göstermiş olduğumuz dokuz adet) **âyetlerimizin tamamını yalanlamıştılar, Bu sebeple Biz de** (hiçbir şey tarafından âciz bırakılmamış ve hiçbir konuda mağlup edilememiş) **bir Muktedir olan Azîz'in yakalayışıyla onları yakalayivermiştik!**

43- (Ey müşrikler!) İşte size! (Kuvvet bakımından) **sizin kâfirleriniz o** (evvelce kâfir olan)**lardan daha mı iyidir** (ki, onların başına gelen felâketlerin bir benzerine çarpılmayacaklarından emin olabiliyorlar), **yoksa sizin için o** (semavî) **kitaplarda**(, yaptıklarınızdan sorumsuz olacağınıza dâir) **bir beraat mı vardır?**

44- Yoksa onlar: "Biz yenilmeyen / intikam alan / yardımlaşan / bir topluluğuz!" mu demektedirler!

45- O topluluk muhakkak bozguna uğratılacaktır ve arka çevir(ip mağlup bir halde dönüp gid) **eceklerdir!**

46- (Bununla da bitmeyecektir,) doğrusu o (kıyamet) **ân(ı) onlara vaad edilen** (en büyük azabın) **zaman(ı)dır. O** (kıyamet) **ân(ı) ise, çaresi bulunamayacak derecede fecidir ve** (dünya azabından) **daha acıdır!**

47- Şüphesiz o (şirk gibi en büyük günahı işlemiş olan) **suçlular büyük bir sapıklık ve şiddetle alevlendirilmiş ateşler içerisindedirler.**

48- O ateş içerisinde yüzleri üzerine sürüklenecekleri gün (onlara): **"(Bir adı Sekar** (olan cehennem tabakasının) **ın dokunuşunu**(n verdiği acıyı) **tadın** (bakalım)!" (denilecektir.)

49- Biz her şeyi; şüphesiz ki Biz onu (daha meydana gelmeden önce Levh-i Mahfûz'da yazılmış) **bir kaderle yarattık.**

50- Bizim (yaratmayı dilediğimiz bir şey hakkındaki) **emrimiz ancak gözle** (yapılan)

hızlı bir bakış(ın alacağı en az bir zaman dilimi) **gibi** (süratli ve) **tektir**(, ikilenmez) ! / **Bizim** (yaratma) **işimiz ancak gözle hızlı bir bakış gibi tektir**(; tekrarlanmaz, farklılık arz etmez, zorlanma ve zahmet içermez)! /

51- Andolsun ki; elbette Biz, (kâfirlikte) **benzerleriniz** (olan geçmiş ümmetler) **i muhakkak helak ettik! Ama var mı hiç iyice öğüt alan?!**

52 (Kâfirlik ve isyanlar nâmına) **kendisini yapmış oldukları her şey o** (yazıcı meleklerin) **sayfalar(ın)da** (kayıt altına alınmış)dır.

53- Küçük ve büyük (amellerin) **hepsi de** (tüm tafsilatlarıyla birlikte, Levh-i Mahfûz'da) **yazılıdır** / (Levh-i Mahfûz'a) **yazdırılmıştır** ! /

54- (Kâfirlikten ve günahlardan hakkıyla sakınan) **o takva sahipleri, gerçekten de pek değerli cennetler ve çok kıymetli ırmaklar**(ın başların)dadırlar.

55- Hoşnut olunan bir makamda / (dünya meclisleri gibi zevk-u sefaları geçici boş şeyler olmayıp, her şeyi) **doğruluğun ta kendisi olan bir mekânda** /; **pek büyük bir** (mülke ve eşsiz bir kudrete sahip olan O) **Melik-i Muktedirin katında!**

KUR' ÂN I MECÎD
VE
TEFSİRLİ
MEÂL-İ ÂLÎSÎ

Mahmud Ustaosmanoğlu